

El llenguatge

Els moixons

21/VI/1978

Una de les missions que s'imposen els naturalistes —botànics i zòlegs— és la de fixar, en cada llengua, la nomenclatura de les diverses espècies. Tothom sap que quan cal determinar una espècie —vegetal o animal— amb precisió, d'una manera inequívoca, no es pot fer sinó designant-la amb la nomenclatura llatina binària d'ús universal: dient *Quercus suber* o *Genetta genetta* no hi pot haver ni dubte ni confusió. Hom aspira, però, a poder-se servir també dels anomenats noms vulgars de les plantes i dels animals sense els múltiples casos de sinonímia i d'homonímia que presenten i, almenys en els treballs i tractats de divulgació, anar imposant una nomenclatura unificada basada en aquests noms vulgars, dels quals es tendeix a triar els que tenen una major difusió, un valor descriptiu més acusat i que es completen amb els determinatius oportuns quan es tracta d'eliminar l'homonímia de la denominació popular. Es un treball lent i delicat, que exigeix unanimitat de criteri, i que necessita uns canals de divulgació adequats, per tal que tothom pugui obtenir en un moment donat la informació justa i precisa desitjada. Es important que tothom sàpiga que noms com pi o àguila no tenen valor específic; sinó genèric o encara més ampli, i que pugui trobar fàcilment la denominació de cada espècie de pi i de cada espècie d'ocell en què intervé la paraula àguila.

Ens sorprèn, així, que en un treball sobre la fauna de Catalunya, d'aparició actual, es faci referència a un ocell que hom anomena «moixonet domèstic», com si es tractés d'una espècie determinada: no se n'indica el nom científic, tal com és de rigor, però en canvi se'n fa una descripció detallada. I això és realment de doldre, perquè indueix a confusions pertorbadores i enfosqueix uns conceptes que ja sovint costa de veure clars. Ni la Gran Enciclopèdia ni el treball de J. Maluquer. Els ocells de les terres catalanes, no indiquen que existeixi cap espècie d'ocell amb el nom de moixó o moixonet. Moixó vol dir ocell petit o bé, en llenguatge rigorosament zoològic, individu d'un subordre d'ocells que, segons la GEC, comoren unes 4.000 espècies. El llenguatge popular tendirà sempre, ja no sabem, a una certa vaguetat en la designació d'espècies naturals. Vaguetat, però, que no es poden permetre ni han d'encoratjar els publicistes i els especialistes en la matèria.

Albert Jané